

การประเมินความเสี่ยงการทุจริตในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสินบน ประจำปี พ.ศ. 2567

กรมสนธิสัญญาและกฎหมาย

ตามที่สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ (ป.ป.ท.) ในฐานะเป็นกลไกของฝ่ายบริหารมีบทบาทในการขับเคลื่อนหน่วยงานภาครัฐให้บริหารงานภายใต้กรอบธรรมาภิบาลโดยกำหนดให้การประเมินความเสี่ยงการทุจริตเป็นเครื่องมือหนึ่งในการขับเคลื่อนธรรมาภิบาล เพื่อลดปัญหาการทุจริตภาครัฐตามคำสั่งคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ 69/2557 ลงวันที่ 18 มิถุนายน 2557 โดยมุ่งเน้นการสร้างธรรมาภิบาลในการบริหารงาน และส่งเสริมการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วนในการตรวจสอบ เฝ้าระวังเพื่อสกัดกั้นมิให้เกิดการทุจริตประทุมิชอบได้

การประเมินความเสี่ยงการทุจริต เป็นการดำเนินการที่มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ได้แผนบริหารความเสี่ยงการทุจริตที่จะนำไปสู่การจัดทำมาตรการภายในต่าง ๆ ของหน่วยงาน เพื่อป้องกันการดำเนินงานหรือการปฏิบัติหน้าที่ที่อาจก่อให้เกิดการขัดกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนกับผลประโยชน์ส่วนรวม และเชื่อมโยงกับการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ (Integrity and Transparency Assessment - ITA) ตัวชี้วัดที่ 10 เกี่ยวกับการดำเนินการเพื่อป้องกันการทุจริต

กรมสนธิสัญญาและกฎหมาย ได้ตระหนักถึงความสำคัญต่อเรื่องดังกล่าว และพร้อมส่งเสริมการป้องกันการทุจริตและประทุมิชอบ เพื่อไม่ให้เกิดความเสี่ยงและปัญหาขึ้นภายในหน่วยงาน จึงได้ดำเนินการวิเคราะห์และประเมินความเสี่ยงที่อาจจะก่อให้เกิดการทุจริตและการประทุมิชอบภายในหน่วยงานเพื่อเป็นกรอบในการป้องกันความเสี่ยงที่อาจจะเกิดขึ้นและส่งผลกระทบต่อการทำงานของหน่วยงาน

ระดับความรุนแรงของความเสี่ยงการทุจริต (Risk Score)

กรมสนธิสัญญาและกฎหมาย จัดทำประเมินความเสี่ยงด้านการทุจริตและประทุมิชอบในรอบปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 โดยพิจารณาจากงานขององค์กรในประเด็นการจัดซื้อจัดจ้างโครงการที่ต้องใช้ความรู้ความเชี่ยวชาญเฉพาะด้าน ซึ่งอาจเป็นประเด็นที่มีความเสี่ยง และจัดทำเกณฑ์การวัดระดับความรุนแรงของความเสี่ยงการทุจริต (Risk Score) โดยกำหนดเส้นแนวนอนเป็นโอกาสที่จะเกิดและเส้นแนวตั้งเป็นผลกระทบ โดยแบ่ง scale เป็น 5 ระดับ และแบ่งโซนสี่ตามระดับความรุนแรงเป็น 4 สี ได้แก่ แดง ส้ม เหลือง และเขียว เพื่อช่วยตัดสินใจว่าปัจจัยเสี่ยงใดควรได้รับการจัดการก่อนหลัง โดยนำโอกาสและผลกระทบที่ได้มาลงในแผนภูมิความเสี่ยงดังกล่าว หากความเสี่ยงตกอยู่ในโซนสีแดงจะถือเป็นความเสี่ยงสูงที่จำเป็นต้องมีแผนงานเพื่อลดความเสี่ยงทันที หากตกอยู่ในโซนสีเหลืองแสดงว่าอยู่ในระดับที่ยอมรับได้ ไม่ต้องมีการจัดทำแผนเพิ่มเติม

การประเมินความเสี่ยงการทุจริตและประพฤติมิชอบในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสินบน

ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567

กรมสนธิสัญญาและกฎหมาย กระทรวงการต่างประเทศ

ได้กำหนดเกณฑ์การวัดโอกาสเกิด (Likelihood) และเกณฑ์การวัดผลกระทบ (Impact) โดยกำหนดตามประเด็น ทั้ง 4 ประเด็นไว้ ดังนี้

ประเด็นที่ 1: การอนุมัติ อนุญาต ตามพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการ พ.ศ. 2558 ซึ่งกรมสนธิสัญญาและกฎหมายไม่มีความเสี่ยงการทุจริตในประเด็นการรับสินบนในกระบวนการ อนุมัติ อนุญาต เนื่องจากไม่มีภารกิจในการอนุมัติ อนุญาต ตามพระราชบัญญัติอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตทางราชการ พ.ศ. 2558

ประเด็นที่ 2: การใช้อำนาจตามกฎหมาย/การให้บริการตามภารกิจ

เกณฑ์การวัดโอกาสเกิด (Likelihood)

ระดับคะแนน	ระดับการเกิด ความเสี่ยง	โอกาสในการเกิดการทุจริต (Likelihood)
๕	สูงมาก	โอกาสเกิดการกระทำการทุจริต ๕ ครั้ง ต่อปี
๔	สูง	โอกาสเกิดการกระทำการทุจริต ๔ ครั้ง ต่อปี
๓	ปานกลาง	โอกาสเกิดการกระทำการทุจริต ๓ ครั้ง ต่อปี
๒	น้อย	โอกาสเกิดการกระทำการทุจริต ๒ ครั้ง ต่อปี
๑	น้อยมาก	โอกาสเกิดการกระทำการทุจริต ๑ ครั้ง ต่อปี

เกณฑ์การวัดผลกระทบ (Impact)

ระดับ คะแนน	ระดับ ความรุนแรง	ระดับความรุนแรงของผลกระทบ (Impact)
5	สูง	- ภาพลักษณ์ของหน่วยงานติดลบเรื่องความไม่โปร่งใส สื่อมวลชน สื่อสังคมออนไลน์ลงข่าวอย่างต่อเนื่องและสังคมให้ความสนใจ - ร้องเรียนต่อสื่อมวลชนและมีการออกข่าว
4	สูง	- ภาพลักษณ์ของหน่วยงานติดลบเรื่องความไม่โปร่งใส สื่อมวลชน สื่อสังคมออนไลน์ลงข่าวอย่างต่อเนื่องและสังคมให้ความสนใจ - ร้องเรียนต่อสื่อมวลชนและมีการออกข่าว
3	ปานกลาง	- หน่วยตรวจสอบของหน่วยงาน หรือหน่วยตรวจสอบภายนอก เข้าตรวจสอบข้อเท็จจริง - มีการส่งหนังสือร้องเรียนและตั้งคำถามต่อการทำงานโดยไม่ได้รับคำตอบที่ชัดเจน
2	น้อย	- ปรากฏข่าวลือที่อาจพาดพิงคนภายในหน่วยงานมีคนร้องเรียน แจ้งเบาะแสร - เริ่มมีความกังวลและสอบถามข้อมูล
1	น้อยมาก	แทบจะไม่มี

ประเด็นที่ 3: การจัดซื้อจัดจ้าง

เกณฑ์การวัดโอกาสเกิด (Likelihood)

ระดับคะแนน	ระดับการเกิด ความเสี่ยง	โอกาสในการเกิดการทุจริต (Likelihood)
5	สูงมาก	มากกว่า 80%
4	สูง	50 - 80%
3	ปานกลาง	20 - 50%
2	น้อย	น้อยกว่า 20%
1	น้อยมาก	0%

เกณฑ์การวัดผลกระทบ (Impact)

ระดับคะแนน	ระดับ ความรุนแรง	ระดับความรุนแรงของผลกระทบ (Impact)
5	สูงมาก	มากกว่าร้อยละ 80 ของวงเงินงบประมาณ
4	สูง	ไม่เกินร้อยละ 50 ของวงเงินงบประมาณ
3	ปานกลาง	ไม่เกินร้อยละ 50 ของวงเงินงบประมาณ
2	น้อย	ไม่เกินร้อยละ 20 ของวงเงินงบประมาณ
1	น้อยมาก	แทบจะไม่มีผลกระทบกับวงเงินงบประมาณ

ประเด็นที่ 4: การบริหารงานบุคคล

เกณฑ์การวัดโอกาสเกิด (Likelihood)

ระดับคะแนน	ระดับการเกิด ความเสี่ยง	โอกาสในการเกิดการทุจริต (Likelihood)
5	สูงมาก	มากกว่า 80%
4	สูง	50 - 80%
3	ปานกลาง	20 - 50%
2	น้อย	น้อยกว่า 20%
1	น้อยมาก	0%

เกณฑ์การวัดผลกระทบ (Impact)

ระดับ คะแนน	ระดับ ความรุนแรง	ระดับความรุนแรงของผลกระทบ (Impact)
5	สูงมาก	<ul style="list-style-type: none"> - เกิดความเสียหายต่อรัฐเจ้าหน้าที่ที่ถูกโกงโทษซึ่งมีความผิดเข้าสู่กระบวนการทางยุติธรรม - เกิดการฟ้องร้องต่อศาล หรือหน่วยงานกำกับดูแลองค์กรตรวจสอบทำการตรวจสอบความเสียหายที่เกิดขึ้น
4	สูง	<ul style="list-style-type: none"> - ภาพลักษณ์ของหน่วยงานติดลบเรื่องความไม่โปร่งใส สื่อมวลชน สื่อสังคมออนไลน์ลงข่าวอย่างต่อเนื่องและสังคมให้ความสนใจ - ร้องเรียนต่อสื่อมวลชนและมีการออกข่าว
3	ปานกลาง	<ul style="list-style-type: none"> - หน่วยตรวจสอบของหน่วยงาน หรือหน่วยตรวจสอบภายนอก เข้าตรวจสอบข้อเท็จจริง - มีการส่งหนังสือร้องเรียนและตั้งคำถามต่อการทำงานโดยไม่ได้รับคำตอบที่ชัดเจน
2	น้อย	<ul style="list-style-type: none"> - ปรากฏข่าวลือที่อาจพาดพิงคนภายในหน่วยงานมีคนร้องเรียน แจ้งเบาะแส - เริ่มมีความกังวลและสอบถามข้อมูล
1	น้อยมาก	แทบจะไม่มี

Risk Score					
โอกาสเกิด	ผลกระทบ				
	1	2	3	4	5
5	สูง	สูง	สูงมาก	สูงมาก	สูงมาก
4	ปานกลาง	สูง	สูง	สูงมาก	สูงมาก
3	ต่ำ	ปานกลาง	สูง	สูง	สูงมาก
2	ต่ำ	ต่ำ	ปานกลาง	สูง	สูงมาก
1	ต่ำ	ต่ำ	ปานกลาง	สูง	สูง

ระดับความรุนแรงของความเสี่ยงการทุจริต

- สีเขียว หมายถึง ความเสี่ยงระดับต่ำ ไม่ต้องมีการจัดทำแผนเพื่อลดความเสี่ยง
- สีเหลือง หมายถึง ความเสี่ยงระดับปานกลาง แต่ต้องมีการทบทวนมาตรการควบคุมที่มีอยู่ว่าเพียงพอหรือไม่
- สีส้ม หมายถึง ความเสี่ยงระดับสูง ต้องมีแผน/มาตรการเพื่อลดความเสี่ยง
- สีแดง หมายถึง ความเสี่ยงระดับสูงมาก ต้องมีแผน/มาตรการเพื่อลดความเสี่ยงทันที

การประเมินความเสี่ยงการทุจริตและประพฤติมิชอบในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสินบน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567

กรมสนธิสัญญาและกฎหมาย กระทรวงการต่างประเทศ

การประเมินความเสี่ยงการทุจริตในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสินบน ของการดำเนินงานหรือการปฏิบัติหน้าที่ ตามภารกิจของหน่วยงาน	ประเด็นที่เกี่ยวข้อง
1. การอนุมัติ อนุญาต ตามพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตทางราชการ พ.ศ. 2558	<u>ไม่มี</u> ความเสี่ยงการทุจริตในประเด็นการรับสินบนในกระบวนการอนุมัติ อนุญาต เนื่องจากกรมสนธิสัญญาและกฎหมาย กระทรวงการต่างประเทศ <u>ไม่มีภารกิจในการอนุมัติ อนุญาต ตามพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตทางราชการ พ.ศ. 2558</u>
2. การใช้อำนาจตามกฎหมาย การให้บริการตามภารกิจ	ประเด็นความเสี่ยงในการเอื้อประโยชน์จากการดำเนินงานด้านเขตแดน ตามอำนาจหน้าที่
3. การจัดซื้อจัดจ้าง	อาจมีความเสี่ยงในการรับสินบนในการจัดจ้างผู้ประกอบการสำหรับการเป็นเจ้าภาพจัดการประชุมประจำปีองค์การที่ปรึกษากฎหมายแห่งเอเชียและแอฟริกา (ASIAN-AFRICAN LEGAL CONSULTATIVE ORGANIZATION: AALCO)
4. การบริหารงานบุคคล	อาจมีความเสี่ยงในการรับสินบนในการรับพนักงานจ้างเหมาบริการสำหรับโครงการต่าง ๆ ของกรมสนธิสัญญาและกฎหมาย

1. การใช้อำนาจตามกฎหมาย การให้บริการตามภารกิจ : ประเด็นความเสี่ยงในการเอื้อประโยชน์จากการดำเนินงานด้านเขตแดนตามอำนาจหน้าที่

แหล่งความเสี่ยง	เหตุการณ์ความเสี่ยง	ระดับความเสี่ยง	มาตรการบริหารจัดการความเสี่ยง
การดำเนินงานด้านเขตแดนตามอำนาจหน้าที่ โดยอาจเป็นประเด็นที่ได้รับการสั่งการ/ร้องขอจากหน่วยงานภายนอก/ผู้มีส่วนได้เสีย หรือเป็นข้อริเริ่มของกรมเอง	ผู้มีส่วนได้เสียอาจพยายามเข้าแทรกแซงในการกำหนดทิศทาง/ประเด็นการดำเนินงานของกรม โดยการเสนอสินบน เพื่อให้ช่วยผลักดันประเด็นที่เป็นผลประโยชน์ของตน	ต่ำ	ออกมาตรการป้องกันการรับสินบนของกรมสนธิสัญญาและกฎหมาย พร้อมด้วยบทลงโทษและมาตรการคุ้มครองผู้ร้องเรียน พยาน และผู้ถูกกล่าวหา

2. การจัดซื้อจัดจ้าง : ประเด็นความเสี่ยงในการรับสินบนในการจัดจ้างผู้ประกอบการสำหรับการเป็นเจ้าภาพจัดการประชุมประจำปีองค์การ
ที่ปรึกษากฎหมายแห่งเอเชียและแอฟริกา (ASIAN-AFRICAN LEGAL CONSULTATIVE ORGANIZATION: AALCO)

แหล่งความเสี่ยง	เหตุการณ์ความเสี่ยง	ระดับ ความเสี่ยง	มาตรการบริหารจัดการความเสี่ยง
การกำหนดร่างขอบเขตของงาน (Term of Reference: TOR) และ การกำหนดราคากลาง	1. คณะกรรมการกำหนดร่างขอบเขตของงานและ กำหนดราคากลาง กำหนด spec ให้เอื้อประโยชน์กับ ผู้ประกอบการที่อาจมีความสัมพันธ์ส่วนตัว หรือ คุ้นเคยกัน 2. เจ้าหน้าที่อาจมีการเรียกรับสินบนจาก ผู้ประกอบการในการกำหนด spec	ปานกลาง	1. การแบ่งแยกหน้าที่ความรับผิดชอบโดยการแต่งตั้งคณะกรรมการ กำหนดร่างขอบเขตของงานและกำหนดราคากลางกับคณะกรรมการ ตรวจรับพัสดุเป็นคณะกรรมการคนละชุด 2. ออกมาตรการป้องกันการรับสินบนในกระบวนการจัดซื้อ จัดจ้างของกรมสนธิสัญญาและกฎหมาย
การคัดเลือกผู้ประกอบการ	1. เจ้าหน้าที่อาจทำการเรียกรับสินบนจาก ผู้ประกอบการ 2. ผู้ประกอบการอาจเสนอผลประโยชน์แก่เจ้าหน้าที่ เพื่อให้ได้รับการคัดเลือก	สูง	ออกมาตรการป้องกันการรับสินบนของกรมสนธิสัญญาและกฎหมาย พร้อมด้วยบทลงโทษและมาตรการคุ้มครองผู้ร้องเรียน พยาน และผู้ ถูกกล่าวหา
การตรวจรับงาน	1. ผู้ประกอบการแจ้งค่าใช้จ่ายที่ไม่ตรงตามความ เป็นจริง 2. เจ้าหน้าที่ผู้ควบคุมงานให้ผู้ประกอบการเบิก ค่าใช้จ่ายที่ไม่เป็นไปตามระเบียบ	ปานกลาง	1. มีเอกสารหลักฐานประกอบในทุกรายการ 2. การแบ่งแยกหน้าที่ความรับผิดชอบโดยการแต่งตั้งคณะกรรมการ ตรวจรับพัสดุ กับคณะกรรมการกำหนดร่างขอบเขตของงานและ กำหนดราคากลาง เป็นคนละชุดกัน

3. การบริหารงานบุคคล : ประเด็นความเสี่ยงในการรับพนักงานจ้างเหมาบริการสำหรับโครงการต่าง ๆ ของกรมสนธิสัญญาและกฎหมาย

แหล่งความเสี่ยง	เหตุการณ์ความเสี่ยง	ระดับความเสี่ยง	มาตรการบริหารจัดการความเสี่ยง
การกำหนดคุณสมบัติผู้สมัคร	ไม่มีประเด็นความเสี่ยง	-	-
การประกาศรับสมัคร	ไม่มีประเด็นความเสี่ยง	-	-
การคัดเลือกผู้มีสิทธิสอบ	ข้าราชการ/เจ้าหน้าที่ในกองที่รับสมัครพนักงานจ้างเหมาบริการ อาจดำเนินการคัดเลือกผู้มีสิทธิสอบ โดยช่วยเหลือให้ผู้สมัครที่เป็นผู้ให้สินบน/ผู้ที่เกี่ยวข้องกับผู้ให้สินบน ได้ผ่านเข้ารอบทั้งที่คุณสมบัติไม่ครบถ้วน	สูง	เพิ่มการตรวจสอบกระบวนการคัดเลือกผู้มีสิทธิสอบ โดยอาจกำหนดให้ต้องมีการส่งสำเนาใบสมัครและเอกสารสมัครมาที่ e-mail ส่วนกลางของกรมสนธิสัญญาและกฎหมายด้วย
การสอบคัดเลือก	ข้าราชการ/เจ้าหน้าที่ในกองที่รับสมัครพนักงานจ้างเหมาบริการอาจดำเนินการสอบสัมภาษณ์อย่างไม่เป็นธรรม โดยช่วยเหลือผู้สมัครที่เป็นผู้ให้สินบน/ผู้ที่เกี่ยวข้องกับผู้ให้สินบนให้ได้คะแนนสูง	ปานกลาง	เพิ่มผู้สังเกตการณ์การสอบสัมภาษณ์ลูกจ้างโครงการ โดยอาจให้ข้าราชการ/เจ้าหน้าที่ของสำนักงานเลขานุการกรม เข้าร่วมด้วย
การประกาศผลการคัดเลือก	ข้าราชการ/เจ้าหน้าที่ในกองที่รับสมัครพนักงานจ้างเหมาบริการ อาจดำเนินการประกาศผลการสอบ โดยมีการแก้ไขคะแนนหรือลำดับการสอบได้ เพื่อช่วยเหลือผู้สมัครที่เป็นผู้ให้สินบน/ผู้ที่เกี่ยวข้องกับผู้ให้สินบนได้รับการคัดเลือกให้ทำงาน	สูง	กำหนดให้มีคณะกรรมการให้ความเห็นชอบผู้มีคุณสมบัติเหมาะสม และสอบผ่านเกณฑ์และได้รับการคัดเลือก โดยมีผู้แทนจากหลายฝ่าย